

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

M 1 7 2 4 3 1 2 1

JESENSKI IZPITNI ROK

K E M I J A

≡ Izpitna pola 1 ≡

Torek, 29. avgust 2017 / 90 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik HB ali B, radirko, šilček in računalno.

Kandidat dobi list za odgovore. Priloga s periodnim sistemom je na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na list za odgovore).

Izpitna pola vsebuje 40 nalog izbirnega tipa. Vsak pravilen odgovor je vreden 1 točko. Pri reševanju uporabite relativne atomske mase elementov iz periodnega sistema v prilogi.

Rešitve vpisujte z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom **v izpitno polo** tako, da obkrožite črko pred pravilnim odgovorom. Sproti izpolnite še **list za odgovore**. Vsaka naloga ima samo **en** pravilen odgovor. Naloge, pri katerih bo izbranih več odgovorov, in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 3 prazne.

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

PERIODNI SISTEM ELEMENTOV

VIII
18

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
												H 1,008					He 4,003
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
3	Li 6,941	Be 9,012										B 10,81	C 12,01	N 14,01	O 16,00	F 19,00	Ne 20,18
11	12											13	14	15	16	17	18
Na 22,99	Mg 24,31											Al 26,98	Si 28,09	P 30,97	S 32,06	Cl 35,45	Ar 39,95
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36
K 39,10	Ca 40,08	Sc 44,96	Ti 47,87	V 50,94	Cr 52,00	Mn 54,94	Fe 55,85	Co 58,93	Ni 58,69	Cu 63,55	Zn 65,38	Ga 69,72	Ge 72,63	As 74,92	Se 78,96	Br 79,90	Kr 83,80
37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54
Rb 85,47	Sr 87,62	Y 88,91	Zr 91,22	Nb 92,91	Mo 95,96	Tc (98)	Ru 101,1	Rh 102,9	Pd 106,4	Ag 107,9	Cd 112,4	In 114,8	Sn 118,7	Sb 121,8	Te 127,6	I 126,9	Xe 131,3
55	56	57	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86
Cs 132,9	Ba 137,3	La 138,9	Hf 178,5	Ta 180,9	W 183,8	Re 186,2	Os 190,2	Ir 192,2	Pt 195,1	Au 197,0	Hg 200,6	Tl 204,4	Pb 207,2	Bi 209,0	Po (209)	At (210)	Rn (222)
87	88	89	104	105	106	107	108	109	110	111	112	114	114	116	116	116	116
Fr (223)	Ra (226)	Ac (227)	Rf (265)	Db (268)	Sg (271)	Bh (270)	Hs (277)	Mt (276)	Ds (281)	Rg (280)	Cn (285)		Fl (289)		Lv (293)		

Lantanoidi	58	Ce 140,1	59	Pr 140,9	60	Nd 144,2	61	Pm (145)	62	Sm 150,4	63	Eu 152,0	64	Gd 157,3	65	Tb 158,9	66	Dy 162,5	67	Ho 164,9	68	Er 167,3	69	Tm 168,9	70	Yb 173,0	71	Lu 175,0
	90	Th 232,0	91	Pa 231,0	92	U 238,0	93	Np (237)	94	Pu (244)	95	Am (243)	96	Cm (247)	97	Bk (247)	98	Cf (251)	99	Es (252)	100	Fm (257)	101	Md (258)	102	No (259)	103	Lr (262)
Aktinoidi																												

$$N_A = 6,02 \cdot 10^{23} \text{ mol}^{-1}$$

$$R = 8,31 \text{ kPa L mol}^{-1} \text{ K}^{-1}$$

$$F = 96500 \text{ A s mol}^{-1}$$

Prazna stran

1. V laboratoriju pripravljamo raztopino natrijevega hidroksida. Na razpolago imamo brezvodni NaOH. Na varnostnem listu so ti podatki:

LD₅₀ = 4090 mg/kg telesne mase (podgana, oralno)

LD₅₀ = 6600 mg/kg telesne mase (miš, oralno)

Obkrožite pravilno trditev.

- A Pred začetkom dela z NaOH se bomo zaščitili s haljo, rokavicami in zaščitnimi očali.
- B Pazimo, da je posoda daleč od ognja, ker so hlapi NaOH zelo eksplozivni.
- C Brezvodni NaOH je za miši bolj strupen kakor za podgane.
- D LD₅₀ se navaja samo za oralno odmerjanje.
2. Ion nekega elementa z nabojem 2+ ima 36 nevtronov in 27 elektronov. Kolikšno je vrstno število tega elementa?
- A 27
- B 29
- C 36
- D 63
3. Kateri delec ima dva samska (neparna) elektrona v osnovnem stanju?
- A Mg
- B Si
- C S²⁻
- D Sn²⁺
4. Kateri element ima največjo prvo ionizacijsko energijo?
- A Na
- B K
- C Cl
- D Ar

5. Dane so elektronegativnosti nekaterih elementov po Paulingu.

H	C	N	O	F
2,1	2,5	3,0	3,5	4,0

Katera vez je najbolj polarna?

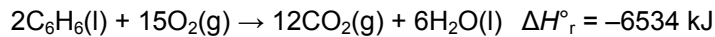
- A H–C
B H–F
C N–O
D N–F
6. Katera formula spojine kisika in fluora je pravilna?
- A OF_2
B OF
C FO_2
D F_7O_6
7. Tetraklorometan CCl_4 ima vrelišče pri $77\text{ }^\circ\text{C}$, kloroform CHCl_3 pa pri $61\text{ }^\circ\text{C}$. Katera trditev je pravilna?
- A CCl_4 ima višje vrelišče kakor CHCl_3 , ker je bolj polaren.
B Med molekulami CHCl_3 so vodikove vezi.
C Med molekulami CCl_4 so disperzijske sile.
D Pri temperaturi $68\text{ }^\circ\text{C}$ in tlaku 100 kPa je CHCl_3 trdna snov, CCl_4 pa tekočina.
8. Tekočina srebrne barve ima tališče pri $-39\text{ }^\circ\text{C}$. Električni tok prevaja v trdnem in tekočem stanju. Med katere kristale uvrščamo dano snov?
- A Kovinske kristale.
B Ionske kristale.
C Kovalentne kristale.
D Molekulske kristale.
9. Pri tlaku 100 kPa in temperaturi $0\text{ }^\circ\text{C}$ zavzema $0,889\text{ g}$ nekega plina prostornino $10,0\text{ L}$. Kateri plin je to?
- A Dušik.
B Kisik.
C Vodik.
D Vodikov klorid.

10. Natrijev karbonat damo v razredčeno očetno kislino. Katera enačba pravilno opiše reakcijo?

- A $\text{Na}_2\text{CO}_3 + \text{CH}_3\text{COOH} \rightarrow 2\text{NaCH}_3\text{COO} + \text{CO}_2$
- B $\text{Na}_2\text{CO}_3 + 2\text{CH}_3\text{COOH} \rightarrow 2\text{NaCH}_3\text{COO} + \text{H}_2\text{O} + \text{CO}_2$
- C $\text{NaCO}_3 + \text{CH}_3\text{COOH} \rightarrow \text{NaCH}_3\text{COO} + \text{H}_2\text{O}$
- D $\text{Na}_2\text{CO}_3 + 2\text{CH}_3\text{COOH} \rightarrow 2\text{NaCH}_3\text{COO} + \text{H}_2\text{O} + \text{O}_2$

11. Dana je termokemijska enačba. Katera trditev je pravilna?

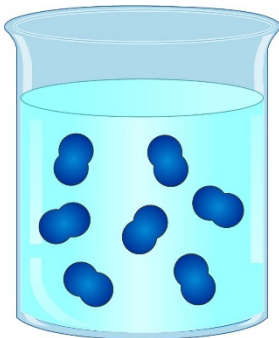

- A Termokemijska enačba prikazuje endotermno reakcijo.
- B Standardni tvorbeni entalpiji za kisik in benzen imata negativno vrednost.
- C Pri reakciji 78,1 g benzena s kisikom se sprosti 3267 kJ energije.
- D Energija produktov je večja kakor energija reaktantov.

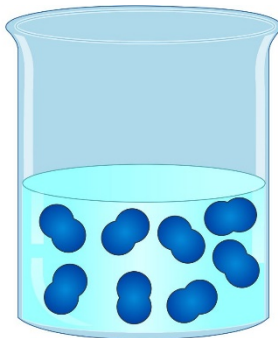
12. Kolikšno prostornino 30,0-odstotne raztopine natrijevega hidroksida z gostoto $1,33 \text{ g mL}^{-1}$ potrebujemo za pripravo 1,5 L 2,00 M raztopine natrijevega hidroksida?

- A 0,017 L
- B 0,030 L
- C 0,30 L
- D 0,33 L

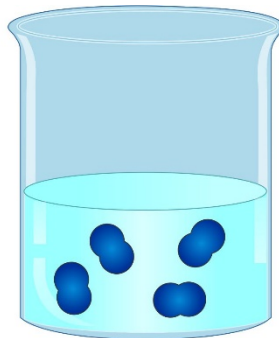
13. Katera slika predstavlja raztopino, ki je najbolj razredčena? Obkrožite ustrezno črko pod risbo.

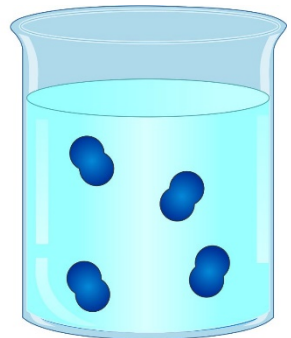
A

B

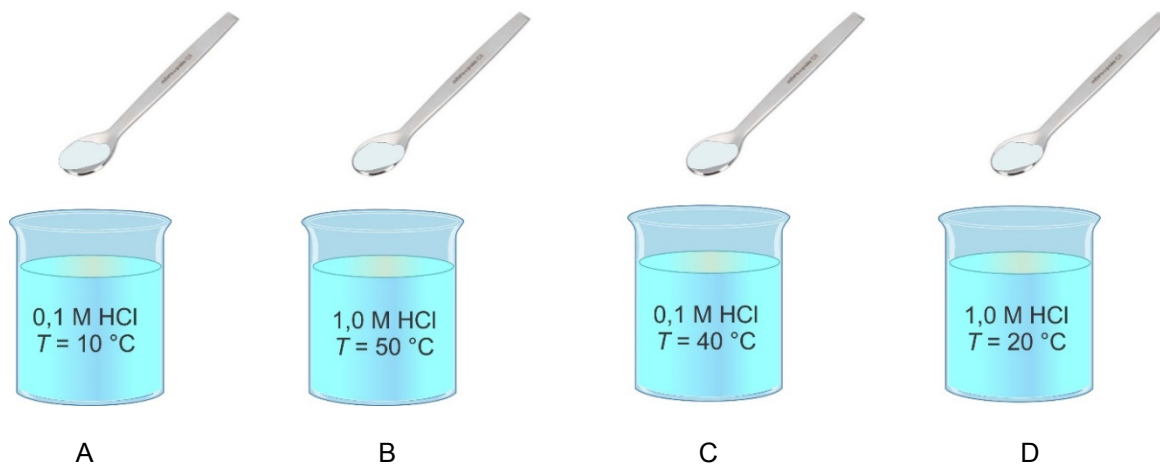
C

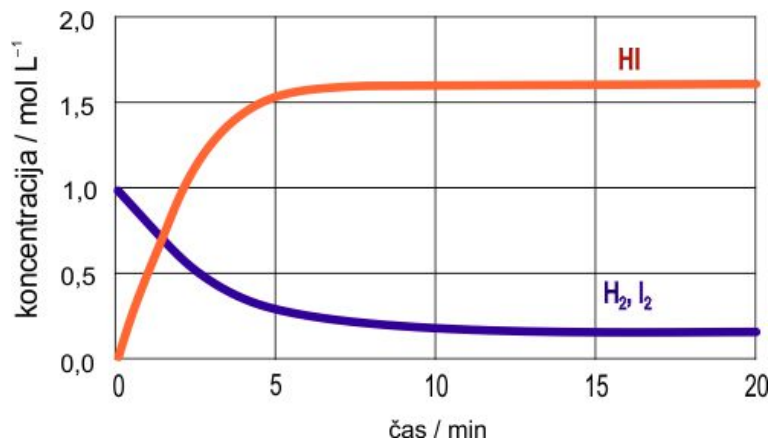
D

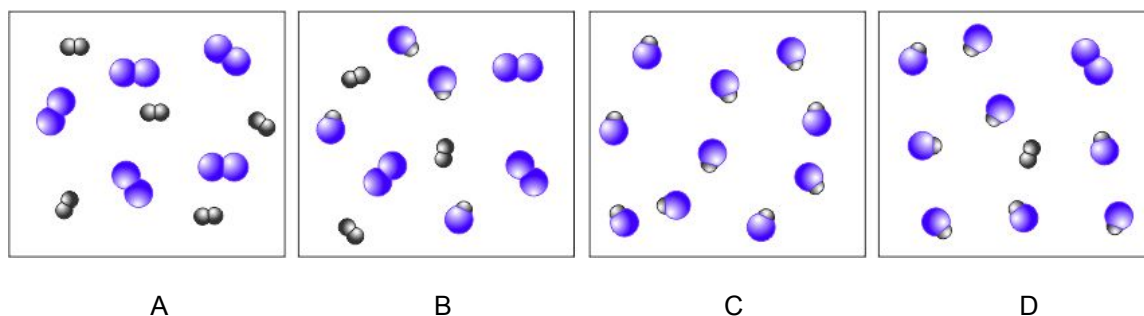
14. V katerem primeru bo reakcija med klorovodikovo kislino in natrijevim hidrogenkarbonatom potekla najhitreje? Obkrožite ustrezno črko pod risbo.

15. Grafično je prikazan potek kemijske reakcije: $\text{H}_2(\text{g}) + \text{I}_2(\text{g}) \rightleftharpoons 2\text{HI}(\text{g})$.

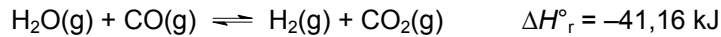
V kateri posodi je prikazano ravnotežno stanje sistema, kot ga prikazuje graf? Obkrožite ustrezno črko pod risbo.

16. Dana je enačba ravnotežne kemijske reakcije med ogljikovim oksidom in vodo. Pri 700 K je konstanta ravnotežja za to reakcijo $K_c = 9,4$. Katera trditev je pravilna?

- A Ko se vzpostavi ravnotežje reakcije, je v posodi več reaktantov.
- B Povečanje tlaka v reakcijski posodi poveča koncentracijo produktov.
- C Če bi temperaturo v reakcijski posodi zvišali, bi se konstanta ravnotežja zmanjšala.
- D Če bi v reakcijsko posodo dodali več ogljikovega dioksida, bi nastalo tudi več vodika v ravnotežju.
17. Katera raztopina najbolje prevaja električni tok?
- A 0,10 M HNO_3
- B 0,10 M HNO_2
- C 0,10 M CH_3COOH
- D 0,20 M $\text{C}_6\text{H}_{12}\text{O}_6$
18. Merili smo spreminjanje vrednosti pH raztopin v dveh čašah. Ko smo dodali vodo k raztopini v prvi čaši, se je vrednost pH te raztopine zmanjšala. Ko smo dodali vodo k raztopini v drugi čaši, se je vrednost pH te raztopine zvečala. Kateri raztopini sta v čašah?
- A V prvi čaši je $\text{H}_2\text{SO}_4(\text{aq})$, v drugi čaši je $\text{NaOH}(\text{aq})$.
- B V prvi čaši je $\text{CH}_3\text{COONa}(\text{aq})$, v drugi čaši je $\text{HCOOH}(\text{aq})$.
- C V prvi čaši je $\text{NH}_3(\text{aq})$, v drugi čaši je $\text{NaNO}_2(\text{aq})$.
- D V prvi čaši je $\text{NH}_4\text{Cl}(\text{aq})$, v drugi čaši je $\text{HCl}(\text{aq})$.
19. V erlenmajerici imamo 10,0 mL 0,100 M raztopine natrijevega karbonata in indikator metiloranž, v bireti pa 0,100 M klorovodikovo kislino. Katera trditev za to titracijo je pravilna?
- A Za popolno nevtralizacijo potrebujemo 10,0 mL 0,100 M klorovodikove kisline.
- B Na začetku je raztopina rumena, v ekvivalentni točki pa postane brezbarvna.
- C V ekvivalentni točki so v raztopini natrijevi in kloratni ioni.
- D V ekvivalentni točki je v erlenmajerici množinska koncentracija nastale soli manjša kakor množinska koncentracija klorovodikove kisline v bireti.
20. Zmešamo raztopine navedenih reaktantov. Pri kateri reakciji nastane bela oborina?
- A Amonijev klorid + natrijev hidroksid.
- B Svinčev(II) nitrat + natrijev acetat.
- C Srebrov(I) nitrat + kalijev klorid.
- D Kalijev jodid + natrijev nitrat.

21. Pri reakciji med titanovim dioksidom in kalcijevim hidridom nastanejo kalcijev oksid, titan in vodik. Katera trditev o tej reakciji je pravilna?
- A Kalcijev hidrid je oksidant.
  - B Kovina v titanovem dioksidu se reducira, kovina v kalcijevem hidridu pa oksidira.
  - C Reaktanta reagirata med seboj v množinskem razmerju $n(\text{oksidant}) : n(\text{reducent}) = 1 : 2$.
  - D Hidridni ioni v kalcijevem hidridu se reducirajo v elementarni vodik.
22. Kolikšno količino električnega naboja teoretično potrebujemo za nastanek 1,2 mol bakra z elektrolizo raztopine CuSO_4 ?
- A $57,9 \cdot 10^3 \text{ A s}$
  - B $96,5 \cdot 10^3 \text{ A s}$
  - C $116 \cdot 10^3 \text{ A s}$
  - D $232 \cdot 10^3 \text{ A s}$
23. Katera trditev o spojini $[\text{CrCl}(\text{NH}_3)_5]\text{SO}_4$ je pravilna?
- A Ligandi v tej spojini so kloridni ioni, sulfatni ioni in amonijak.
  - B Centralni atom ima koordinacijsko število +3.
  - C Koordinacijski kation ima naboj 2+.
  - D V tej spojini sta amonijak in centralni atom povezana z ionsko vezjo.
24. Katera trditev o bromu je pravilna?
- A Raztopina broma reagira z vodno raztopino kalijevega jodida.
  - B Brom je pri sobnih pogojih tekočina svetlo zelene barve.
  - C Raztopino broma v etanolu uporabljamo za razkuževanje ran.
  - D Brom je zlitina bakra in kositra.
25. Katera trditev je pravilna za silicij?
- A Silicij je polprevodnik ter bolje prevaja električni tok kakor kovine in slabše kakor nekovine.
  - B Z oksidacijo elementarnega silicija industrijsko pridobivamo steklo, cement in keramiko.
  - C Silicij je zelo redek element v zemeljski skorji.
  - D Silicij pridobivamo iz silicijevega dioksida (kremenčevega peska) z redukcijo.

29. Kateri stolpec v preglednici ima pravilno napisane temperature vrelišč za heksan, 2-metilpentan in 2,2-dimetilbutan?

Spojina	I	II	III	IV
heksan	68 °C	49,7 °C	49,7 °C	60,2 °C
2-metilpentan	60,2 °C	60,2 °C	68 °C	68 °C
2,2-dimetilbutan	49,7 °C	68 °C	60,2 °C	49,7 °C

- A Stolpec I.
 B Stolpec II.
 C Stolpec III.
 D Stolpec IV.
30. Pri kateri reakciji nastane zmes položajnih izomerov?
- A but-1-en + HCl
 B but-2-en + H₂O/H⁺
 C pent-1-en + Cl₂
 D pent-2-en + HBr
31. Katera reakcija predstavlja popolno gorenje oktana?
- A $C_8H_{16} + 12O_2 \rightarrow 8CO_2 + 8H_2O$
 B $C_8H_{18} + 17O \rightarrow 8CO + 9H_2O$
 C $2C_8H_{18} + 25O_2 \rightarrow 16CO_2 + 18H_2O$
 D $C_8H_8 + 10O_2 \rightarrow 8CO_2 + 4H_2O$
32. Propen dobimo z eliminacijo vodikovega halogenida
- A pri segrevanju 1-bromopropana in NaOH v etanolu.
 B iz 1,1-dikloropropana ob prisotnosti KOH v etanolu pri sobni temperaturi.
 C pri segrevanju 1-bromopropana v vodni raztopini KOH.
 D pri segrevanju 1-kloropropana in amonijaka.
33. V kateri razporeditvi so snovi razvrščene po naraščajoči topnosti v vodi?
- A Dietil eter < 2-metilpropan-2-ol < butan-1-ol.
 B Metilbenzen < pentan-1-ol < propan-2-ol.
 C Aceton < propan-1-ol < etil etanoat.
 D Natrijev acetat < kloroetan < etanol.

34. Katera trditev je pravilna za 2-metilpentan-3-ol?
- A Molekula te spojine nima centra kiralnosti.
  - B Spojina je terciarni alkohol.
  - C Spojino lahko oksidiramo do ketona že pri milih reakcijskih pogojih.
  - D Spojino lahko dokažemo s Fehlingovim reagentom.
35. Kateri spojini reagirata z 2,4-dinitrofenilhidrazinom?
- A Aceton in propan-2-ol.
  - B Dietil eter in očetna kislina.
  - C Aceton in propanal.
  - D Etanal in etanol.
36. V katerem primeru vse tri navedene organske spojine reagirajo s kislno raztopino KMnO_4 ?
- A Etanol, etanal, etanojska kislina.
  - B Propan-1-ol, propan-2-ol, propanal.
  - C 2-metilpropan-2-ol, aceton, propen.
  - D Propan, propen, propin.
37. Katera trditev je pravila za saharozo in laktozo?
- A Obe spojini uvrščamo med monosaharide.
  - B Obe spojini reagirata s Fehlingovim reagentom.
  - C Saharozna je namizni sladkor, ki ga lahko pridobivamo iz sladkorne pese, laktoza pa je sestavina mleka.
  - D Saharozna in laktoza nimata centrov kiralnosti.
38. Kateri par snovi spada med lipide?
- A Glikogen in glicerol.
  - B Testosteron in holesterol.
  - C Vosek in hitin.
  - D Kevlar in glicin.
39. Katera trditev je pravilna za aminokislino?
- A V močno kisli raztopini prevladuje anionska oblika aminokislino.
  - B Aminokislino v vodi niso topne.
  - C Človeški organizem lahko sintetizira vse esencialne aminokislino.
  - D Aminokislino so v trdnem agregatnem stanju v obliki iona dvojčka.

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

